

იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის

სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

ნათია ჩინჩალაძე

შიო არაგვისპირელის თხზულებათა ენისა და
სტილის საკითხები

(10.02.01) – ახალი ქართული ენა

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის

მოსაპოვებლად წარმოდგენილი დისერტაციის

ა ვ ტ ო რ ე ფ ე რ ა ტ ი

თელავი

2008

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ლეილა გეგუჩაძე
აკად. დოქტორი, პროფესორი (10.02.01)

ოფიციალური ოპონენტები: 1. ელენე კოშორიძე
(აკად. დოქტორი, პროფესორი) (10.02.01)
2. ნინო შარაშენიძე (აკად. დოქტორი, პროფესორი) (10.02.01)

დისერტაციის დაცვა შედგება 2008 წლის 25 დეკემბერს საათზე, იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის (...) სადისერტაციო საბჭოს სხდომაზე.

მისამართი: 8250, თელავი, უნივერსიტეტის ქ. № 1

ავტორეფერატი დაგზავნილია 2008 წლის 25 ნოემბერს.
დისერტაციის გაცნობა შეიძლება იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში, მისამართი: თელავი, უნივერსიტეტის ქ. № 1

სადისერტაციო საბჭოს მდივანი,

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,

პროფესორი

ქ. გეგუჩაძე
ქ. შ

კვლევის მიზანია შიო არაგვისპირელის ენისა და სტილის ენათმეცნიერული საფუძვლების განსაზღვრა, კერძოდ, მისი თხზულებების ენის ადგილის განსაზღვრა ლინგვისტურ სტილისტიკაში და ლინგვისტური სტილისტიკის მიმართება ლიტერატურათმცოდნეობასთან; ასევე, შიო არაგვისპირელის მხატვრული ენის ფონეტიკურ-მორფოლოგიური, სინტაქსური და ლექსიკურ-სემანტიკური ანალიზი.

ნაშრომის მეთოდია. საკვლევი საკითხის შესასწავლად გამოყენებულია აღწერითი და ისტორიულ-შედარებითი მეთოდები. კვლევის პროცესში ვცდილობდით განგვესაზღვრა შიო არაგვისპირელის ენისა და სტილის ლინგვისტური საფუძვლები, ენობრივ საშუალებათა მიმართება მთლიან ტექსტთან, გამოგვევლინა გრამატიკული საშუალებები, გამომსახველობითი ნიშნები, რათა გამოგვეთილიყო მათი, როგორც მხატვრული გამოსახვის საშუალებათა, სტილური ფუნქცია, მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებების თავისებურებანი და შესაძლებელი გამხდარიყო თხზულებათა ენობრივ-სტილური დახასიათება.

ნაშრომის სიახლე. შიო არაგვისპირელის ენა და სტილი მონოგრაფიულად პირველად იქნა შესწავლილი, თუმცა იგი ინტერესმოკლებული არასოდეს ყოფილა. მის შესახებ არაერთხელ გამოთქმულა მოსაზრება როგორც თანამედროვეთა, ისე შემდეგი პერიოდის მოღვაწეთა მიერ.

კვლევის წყარო. წლების მანძილზე თავმოყრილი და გაანალიზებულია დიდძალი მეცნიერული და მხატვრული მასალა. საგანგებო ყურადღება მივაქციეთ არსებულ ავტოგრაფთა და ეპისტოლარული მემკვიდრეობის შეჯერება-განხილვას. საიმედო მასალად მივიჩნიეთ ხელნაწერები და ავტორის სიცოცხლეში დაბეჭდილი ტექსტები.

ნაშრომის თეორიული და პრაქტიკული მნიშვნელობა. ნაშრომში წარმოდგენილი დებულებები და დასკვნები შეიძლება გამოყენებულ იქნეს სალიტერატურო ენის, მისი ისტორიის ცალკეულ საკითხთა კვლევისას, მწერლის შემოქმედების შეფასების და მისი ადგილის განსაზღვრისას ქართული ლიტერატურის ისტორიაში.

ნაშრომის აპრობაცია. სადისერტაციო ნაშრომის ძირითადი დებულებები და დასკვნები გამოქვეყნებულია ცალკეული სტატიების სახით (წარმოდგენილია ავტორეფერატის ბოლოს). სადისერტაციო ნაშრომი შესრულებულია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალი ქართული ენის კათედრაზე. იქვე შედგა მისი განხილვა და აპრობაცია (ოქმი №8, 25 მაისი, 2006 წელი)

ნაშრომის აგებულება და მოცულობა. ნაშრომი შეიცავს კომპიუტერზე აკრეფილ 127 გვერდს. შედგება შესავლის, ხუთი თავისა და დასკვნითი ნაწილისაგან. ერთვის გამოყენებული სამეცნიერო ლიტერატურისა და წყაროების სია.

2158

